

Abstrakt

Práce skupin v extrémním, izolovaném a stísněném prostředí se pojí s vysokými riziky i nároky. Jednou ze skupin pracujících v takto specifických podmínkách jsou kosmické posádky, na jejichž studium se v posledních desetiletích soustřeďuje výzkumný zájem při snaze o prevenci jejich selhání.

Pro úspěšné zvládnání vesmírných misí se jako klíčové ukazují vztahy a vazby mezi členy posádky. Ty se projevují v rozličných oblastech: komunikaci, spolupráci, kohezi skupiny, vzájemné důvěře, opoře a dalších. V literárně přehledové části práce jsou popsány vybrané faktory, které s mezilidskými vztahy a vazbami souvisí. Diskutovány jsou dvě skupiny faktorů – faktory související s diverzitou složení posádky a situační faktory.

Prostor je věnován také diskuzi metod, které jsou pro měření vztahů a vazeb v posádce používány, jejich přínosům i limitům. V návaznosti na to je podrobněji popsána sociodiagnostická metoda sociomapování, vzhledem k jejímu využití ve výzkumné části práce.

Výzkumná část práce si klade za cíl analyzovat dvě oblasti: vývoj skupinové dynamiky v průběhu času a souvislost mezi genderově smíšenou posádkou a tendencí ke vzniku podskupin. Závěry z předchozích studií v těchto oblastech jsou totiž nejednoznačné. K tomuto cíli byla využita data ze 17denní simulace izolace posádky, tedy první etapy z rozsáhlé mezinárodní studie SIRIUS 2017-2022.

Klíčová slova

mezilidské vztahy a vazby, posádka, faktory, izolace, sociomapování